

Nummer vraag	:	VRG25.052	Zaaknummer:
Datum vraag	:	3-12-2025	
Datum beantwoording college	:		
Datum raad	:		

FORMULIER (BEANTWOORDING) SCHRIFTELIJKE VRAGEN
op grond van artikel 39 RvO

Beantwoording	:	Schriftelijk
Vragensteller	:	Van Splunter (VVD)
Onderwerp	:	Communicatie Aanlijnplicht (II)
Portefeuillehouder	:	Joyce Langenacker (OOV) en Wouter Catsburg (Dierenwelzijn)

Vragen van het lid Van Splunter (VVD) over de communicatie door de gemeente Zeist rond de invoering van een aanlijnplicht door de Provincie Utrecht per van 15 maart tot 15 september 2025 en het vervolgtraject

Inleiding

De invoering van een aanlijnplicht door de Provincie Utrecht heeft in het afgelopen voorjaar geleid tot maatschappelijke onrust, zeker ook in onze gemeente. Bij de VVD-fractie is destijds op grond van de communicatie hierover vanuit de gemeente Zeist het beeld ontstaan dat de Provincie laat - en in geringe mate in gesprek met de gemeenten en inwoners - de maatregel heeft ingevoerd. Op verschillende momenten ontstond de indruk dat de bestuurders van Zeist overvallen waren door het besluit.

De VVD heeft – zeker na het politiek spreekuur op 20 februari in Zeist en de hoorzitting in het Provinciehuis op 26 maart – aandacht gevraagd voor het betrekken van inwoners bij deze problematiek. Het gaat hier om betrokken mensen die aangaven teleurgesteld te zijn en cynisch werden over het gebrek aan communicatie en overleg. Dat deze inwoners als het ware zouden afhaken omdat zij het vertrouwen in de publieke zaak hadden verloren, woog voor ons zwaar.

Inmiddels heeft onze fractie inzage gekregen in verschillende documenten. Hierover hebben wij vragen. Dit heeft te maken met het feit dat inwoners die ons hier op wezen het gevoel krijgen door de bestuurders op het verkeerde been te zijn gezet. Het gaat om de volgende documenten:

- E-mail vanuit de Provincie Utrecht d.d. 27 november 2024 waarin de provincie uitnodigt voor een overleg met de gemeenten op 9 januari 2025 over de invoering door de provincie van een aanlijnplicht;
- Verslag opgemaakt door de Provincie Utrecht d.d. 9 januari 2025 van het ambtelijk overleg over de aanlijnplicht waarin vermeld staat dat de gemeente Zeist en Utrechts Landschap contact opnemen om te overleggen
- Memorandum van de Provincie Utrecht d.d. 15 januari 2025 waarin wordt aangegeven dat op 3 februari 2025 een burgemeestersbijeenkomst over de wolf zal plaatsvinden

Wij vernemen op grond van het gestelde in de inleiding daarom graag de visie van het college aan de hand van de volgende vragen:

1. Vanaf wanneer is de gemeente Zeist door de provincie Utrecht voor het eerst geïnformeerd over het voornemen te komen tot een aanlijnplicht?
2. Heeft de gemeente Zeist aan het bovengenoemde overleg en de burgemeestersbijeenkomst deelgenomen?
3. Hoe reflecteert het college in het licht van deze twee bijeenkomsten op de communicatie vanuit de gemeente Zeist over de voorgenomen aanlijnplicht door de provincie?
4. Welke lessen trekt het college over de communicatie vanuit de gemeente richting raad en inwoners over de invoering van de aanlijnplicht met het oog op een eventuele herinvoering dit voorjaar?

5. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het eventueel invoeren van een aanlijnplicht in het komende voorjaar?

BEANTWOORDING

- 1. Vanaf wanneer is de gemeente Zeist door de provincie Utrecht voor het eerst geïnformeerd over het voornemen te komen tot een aanlijnplicht?**
- 2. Heeft de gemeente Zeist aan het bovengenoemde overleg en de burgemeestersbijeenkomst deelgenomen?**

De gemeente Zeist is, net als andere gemeentes in de regio, betrokken geweest bij het ambtelijk en bestuurlijk overleg met de Provincie Utrecht en de terreinbeherende organisaties (TBO's) als Utrechts Landschap (UL) en Staatsbosbeheer (SBB). Tijdens de overleggen, waaraan we soms in wisselende samenstelling hebben deelgenomen, is de aanlijnplicht besproken (behalve op het overleg van 3 februari, zoals in de tijdslijn vermeld). Wij namen deel vanuit de instelling: voorwerk doen, afweging maken en zo mogelijk samen optrekken.

Het college heeft vóór, tijdens of na de overleggen geen besluit genomen over de aanlijnplicht. Dat kan namelijk alleen door het aanpassen van de APV. Het college zag geen redenen om de APV aan te passen en voor de losloopgebieden die in eigendom zijn van de gemeente Zeist veranderde er dan ook niets. De TBO's zijn bevoegd om zelf keuzes te maken over het instellen van een aanlijnplicht op hun terreinen. Deze keuzes hebben weliswaar gevolgen voor onze inwoners die met hun hond gaan wandelen in de bossen rondom Zeist. Het college wil deze inwoners duidelijk informeren waarom het belangrijk is om je hond aan de lijn te doen (ter bescherming van zowel je hond als de wolf). Daarnaast wil het college haar inwoners informeren over plaatsen waar het wel mogelijk is om met je hond los te lopen door het aanbieden van alternatieven.

De tijdslijn zag er als volgt uit:

27 november 2024: uitnodiging voor algemeen ambtelijk overleg op 3 december 2024

Genodigden waren provincie, de gemeenten en de TBO's. Onderwerp was de wolf en op de agenda stonden diverse onderwerpen: de actuele stand van zaken, de protocollen, IPO-wolvenplan, VNG-handelingsperspectief, aanlijnplicht, informatiebijeenkomsten en communicatie. De overlegstructuur die hier in gang is gezet bestaat nog steeds. Een ambtenaar van de gemeente Zeist is naar dit overleg geweest.

21 december 2024: uitnodiging voor ambtelijk overleg over aanlijnplicht op 9 januari 2025

Aan het ambtelijk overleg van 9 januari 2025 heeft een jurist van de gemeente Zeist deelgenomen. Er was een kerngroep aanlijnplicht ingesteld, bestaande uit Staatsbosbeheer, Utrechts Landschap, Natuurmonumenten, gemeente Leusden, gemeente Soest, gemeente Utrechtse Heuvelrug, RUD, provincie Utrecht, UPG en gemeente Baarn. Inhoudelijk heeft Zeist niet deelgenomen. Deze kerngroep presenteerde een plan van aanpak voor de aanlijnplicht. Op de agenda stonden de volgende punten:

- Willen jullie een tijdelijke of permanente aanlijnplicht?
- Willen jullie een periodieke of jaarronde aanlijnplicht?
- Zonering: volledige aanlijnplicht, volledig minus alternatieve losloopgebieden, of alleen aanlijnplicht in de regio van de roedel?
- Welke gebieden die jullie grondgebied zijn zouden in aanmerking kunnen komen voor alternatieve losloopgebieden?
- Welke mogelijkheden zijn er om een effectieve handhaving te kunnen realiseren?

Onderzoeksvraag van onze jurist was: kan dit juridisch wel en wat zou daarvoor nodig zijn? De provincie is weliswaar coördinerend, maar de gemeente en de TBO's zijn zelf beslissingsbevoegd voor de gebieden waar zij eigenaar van zijn. Voor ons zou het om slechts een paar kleine gebieden gaan; we hebben geen grote losloopgebieden in eigendom. Hierbij was nog steeds het uitgangspunt: ambtelijk onderzoeken, bespreken en afwegen.

3 februari 2025: bestuurlijk overleg

Op maandag 3 februari 2025 vond bestuurlijk overleg plaats, in aanwezigheid van een bestuurder van de gemeente. De aanlijnplicht stond op de agenda maar is niet besproken. Het zou terugkomen in het overleg van maart.

13 maart 2025: bestuurlijk overleg

Op de vergadering van 13 maart 2025 is een bestuurder van de gemeente Zeist aanwezig geweest. Daar is géén bestuurlijk besluit genomen over de aanlijnplicht. Utrechts Landschap en Staatsbosbeheer hebben het besluit namelijk zelf kunnen nemen omdat het om hun eigen terreinen gaat. Ambtelijk en bestuurlijk was de gemeente Zeist voorstander van een aanlijnadvies in plaats van een aanlijnplicht, en tot het laatst hoopten we dat de TBO's ook voor een aanlijnadvies zouden kiezen. In het verslag staat dat als volgt: *'Agendapunt aanlijnplicht: de periodieke aanlijnplicht loopt van 15 maart tot 15 september. De aanlijnplicht is ingesteld naar aanleiding van het advies van de Zoogdierverseniging. Dit is breed besproken met alle gemeenten en alle terreinbeheerders (TBO's). Uiteindelijk is het een besluit van de TBO's hoe om te gaan binnen je eigen gebied.'* Zo snel als mogelijk heeft de gemeente Zeist na dit bericht de direct betrokkenen telefonisch geïnformeerd dat de aanlijnplicht praktisch per direct door de terreinbeheerders werd ingevoerd in de bossen rondom Zeist.

15 maart 2025: aanlijnplicht ingevoerd door SBB en UL

De gemeente Zeist communiceert vanaf dit moment de aanlijnplicht die door Staatsbosbeheer en Utrechts Landschap op hun terreinen is ingesteld. Voor het losloopgebied op gemeentelijke grond veranderde er niets. De gemeente heeft namelijk maar een beperkt hondenlosloopgebied op eigen gemeentelijke grond. Daarover beslist de gemeente wél zelf. We hebben ervoor gekozen om onze APV niet aan te passen. Dat betekent dat voor de hondenlosloopgebieden die in eigendom zijn van de gemeente Zeist niets is veranderd. De aanlijnplicht op terrein van SBB en UL was een feit en hadden we te communiceren.

3. Hoe reflecteert het college in het licht van deze twee bijeenkomsten op de communicatie vanuit de gemeente Zeist over de voorgenomen aanlijnplicht door de provincie?

Wij waren verrast door het zeer korte moment tussen de definitieve kennisgeving door de TBO's (13 maart 2025) en de inwerkingstelling van de aanlijnplicht (15 maart 2025). Dat gaf ons geen mogelijkheden om adequaat te reageren. Wij hebben zo spoedig mogelijk de direct betrokkenen telefonisch geïnformeerd en daarna de reguliere communicatie over de aanlijnplicht op de terreinen van de TBO's verzorgd. Graag hadden we meer tijd gehad om vooraf met inwoners, en specifiek hondeneigenaren, van gedachten te kunnen wisselen over de consequenties van een naderende aanlijnplicht, en om eventuele alternatieven samen nader te kunnen onderzoeken. Bestuurders hebben na invoering van de aanlijnplicht gesproken met de hondenbezitters. Ook is er een overleg geweest, door de gemeente Zeist gefaciliteerd, tussen de hondenbezitters, de TBO's, de Provincie Utrecht en de gemeente Zeist om de impact van de aanlijnplicht onder het voetlicht te brengen, maar dat was na de aanlijnplicht.

4. Welke lessen trekt het college over de communicatie vanuit de gemeente richting raad en inwoners over de invoering van de aanlijnplicht met het oog op een eventuele herinvoering dit voorjaar?

Achteraf gezien hadden we nog duidelijker moeten maken dat de gemeente niet verantwoordelijk was voor de invoering van de aanlijnplicht. Anderen bepaalden de regels voor hun eigen terreinen. We hadden ons het perspectief van de hondenbezitters eerder kunnen realiseren, alle stakeholders in kaart hebben is van groot belang, daar kunnen we alerter op zijn. We hebben een rol in de brugfunctie en kunnen begrip bevorderen.

In het vervolg brengen we de impact van een dergelijke maatregel op uiteenlopende inwonersgroepen nog sterker voor het voetlicht van de verantwoordelijke partijen. Daarbij benadrukken we het belang van een duidelijk, tijdig en inclusief proces, juist ook op dit soort besluiten die buiten onze gemeentelijke bevoegdheid vallen maar die wél grote consequenties voor onze inwoners hebben. De verbindende rol die we als gemeente hebben blijven we vervullen. Met de nieuwe visie Dierenwelzijn hebben we binnen de diergerichte thema's nu ook meer aanknopingspunten om dit in de organisatie structureel te borgen.

5. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het eventueel invoeren van een aanlijnplicht in het komende voorjaar?

Op verzoek van de gemeente Zeist en onder regie van de Provincie Utrecht is er dit najaar een evaluatie geweest van de aanlijnplicht, waarbij standpunten van belanghebbenden (dus ook van hondeneigenaren) zijn meegenomen in de afweging voor de aanlijnplicht in 2026. Wij zijn in afwachting van verdere berichtgeving hierover vanuit de Provincie Utrecht en zijn alert op de tijdlijn.